

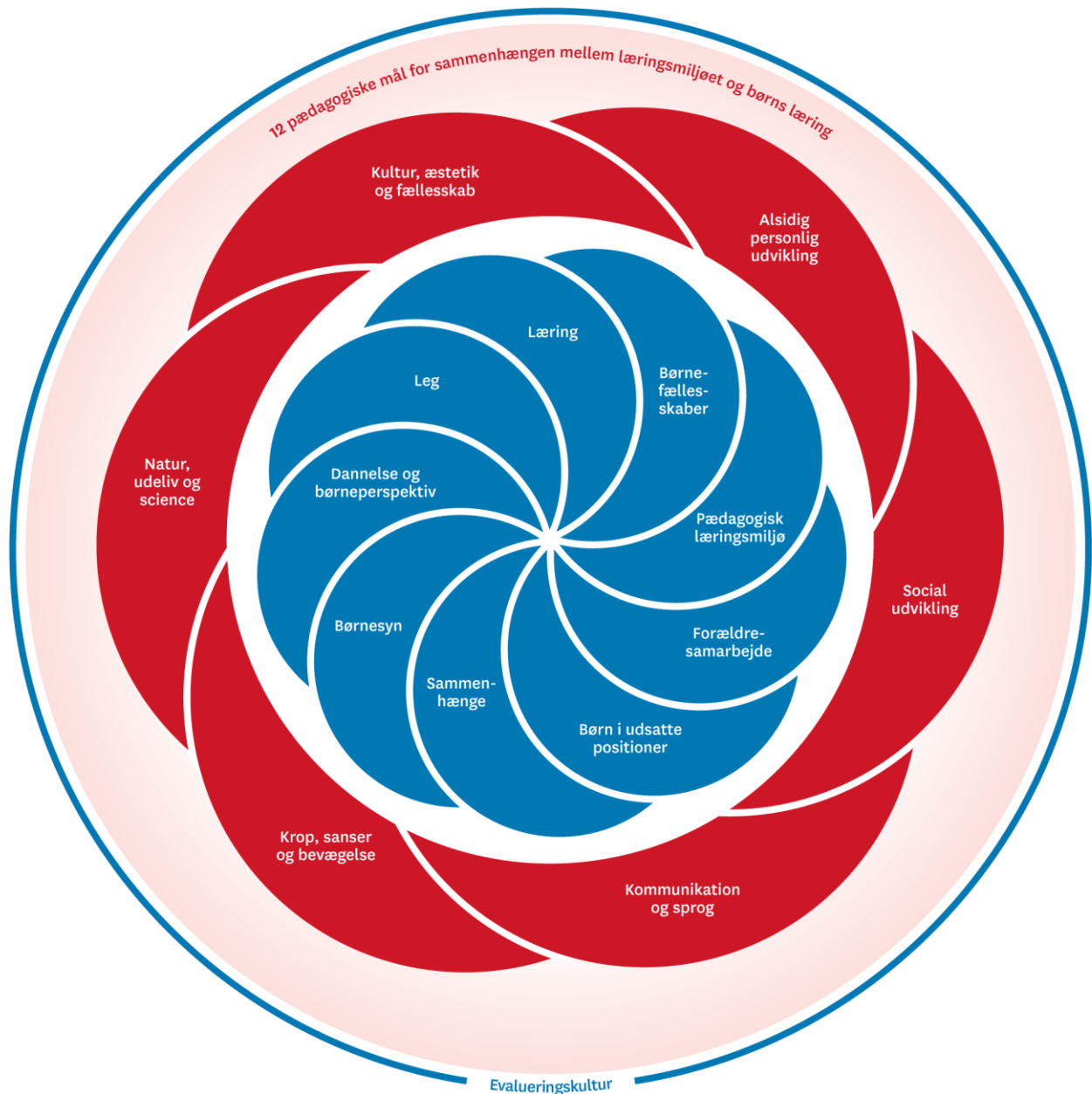
Pædagogisk læreplan for

Legehuset - LBO-Toppedal
2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#).

Hvem er vi?:

Børnehaven Legehuset er en del af LBO-Toppedal og er beliggende ved Toppedalskolens indskolingsafdeling i Vindblæs.

Profilen for Toppedal skole og LBO er: faglighed og fællesskab, og vi arbejder ud fra værdierne: Glæde/positivitet, fællesskab (samarbejde og relationer) og respekt.

Legehuset har til huse i egen bygning ved skolen med fælles legeplads og udearealer, og et tæt samarbejde med skolen.

Vi benytter i en vis udstrækning skolens faciliteter, bl.a. musiklokale, køkken og SFO-lokaler, og vi har faste tider i den tilknyttede Multihal.

Børnehaven og skole ligger lidt ude på landet med nem adgang til naturens mangfoldighed: skov, hede, fjord og sø, og vi inddrager gerne naturen i vores praksis.

Vi har ligeledes en dejlig stor legeplads med mange naturlige legemiljøer for børnene, som gerne laver huler i de levende hegn, der omkranser legepladsen og i vores lille bøge-lund, som indbyder til både hulebygning og træ-klatring.

Legepladsen er også en god base for fysisk udfoldelse, hvor vi får masser af motion og bevægelse ind i vores hverdag.

Børnene er aldersopdelt i 3 grupper, hvor pædagogikken tilrettelægges ud fra børnenes udviklingstrin.

Børnetallet i børnehaven varierer fra år til år, da vi optager de børn, der er på venteliste.

I vores arbejde med børn og forældre, lægger vi stor vægt på omsorg, trivsel og respekt. Vores pædagogiske praksis tager udgangspunkt i den anerkendende tilgang, hvor der er fokus på barnets ressourcer og styrker. Herigennem arbejder vi med at styrke såvel det enkelte barns kompetencer, samt understøtter børnenes relationer og fællesskaber.

Den pædagogiske praksis indeholder både målrettede læringsaktiviteter og leg, hvor det er børnenes initiativer og egne valgte fællesskaber, der understøttes.

Vi skal prøve at få en forståelse for, hvorfor barnet reagerer/ handler som det gør, tænker som det gør, ud fra den/de kontekst barnet er i

Det fælles pædagogiske grundlag:

Børnesyn:

Vi skal i børnehaven skabe et miljø med trivsel for børnene ved at drage omsorg for dem, give dem nærvær og sikre, at der er opmærksomhed på det enkelte barn.

Vi vil gerne skabe et børnehavemiljø, hvor barnet føler, det har værdi i sig selv og bliver taget alvorligt. Vi ser barnet som en kompetent aktør med ressourcer, der udvikles i samspil med andre børn og voksne.

Vores opgave er at møde barnet i en anerkendende relation og med respekt for barnets perspektiv, baggrund og personlighed, for derved at understøtte dets udvikling.

Pædagogens kerneopgave er, gennem nærvær, positiv tilgang og engagement, at skabe et læringsrum, hvor barnet trives og udvikles i samspil med andre børn.

Dannelse og børneperspektiv.

Vores dannelsesideal er: "At danne robuste børn, der tror på sig selv samt har begyndende sociale kompetencer, og som har en nysgerrig, respektfuld og positiv tilgang til sig selv, hinanden og omverdenen."

Som et led i barnets dannelse, er det vigtigt at have øje for barnets perspektiv. Vi skal i vores pædagogiske praksis gøre os umage for at se, forstå og følge barnets hensigter og initiativer. Dvs. prøve at få en forståelse for, hvorfor barnet handler og reagerer, som det gør i den sammenhæng, barnet er i.

Barnet udvikler færdigheder, når det deltager i aktiviteter og fællesskaber, som for barnet giver mening og når barnet føler sig inddraget. Herigennem får barnet begyndende forståelse for demokratiske processer og bliver medskabere af sin egen læring og udvikling. Det er derfor vigtigt, at vi i vokseninitierede aktiviteter tager højde for børnenes forskellige forudsætninger for at sikre den bedste læring for alle børn.

Leg, læring og børnefællesskaber.

Børn er generelt nysgerrige og videbegærlige og de lærer stort set hele tiden:

- De lærer gennem vejledning
- De lærer ved at blive udfordret
- De lærer ved efterligning og ved at spejle sig i andre.
- De lærer ved gentagelser og rutiner.
- De lærer gennem sociale fællesskaber (leg).
- De lærer, når noget giver mening
- De lærer, når vi fokuserer på deres ressourcer.

Det er vores/pædagogens opgave at skabe rammerne omkring et godt læringsmiljø/ legemiljø. Dette gøres ved at:

- Sørge for et godt psykisk miljø med tryghed, anerkendelse og respekt for hinanden.

- Sørge for gode fysiske rammer ude som inde, der giver børnene lyst til at undersøge udforske og lege
- Tilrettelægge målrettede aktiviteter.
- Inddrage børnene i de daglige rutiner.
- Understøtte børnene i egne initiativer.
- Være nærværende voksne.
- Være gode rollemodeller.

Vores hverdag er en blanding af voksenstyrede, tilrettelagte aktiviteter og spontane aktiviteter, der udspringer af, hvad der rører sig blandt børnene. Her ser vi os selv som aktive medspillere til børnenes initiativer.

Legen og børnefællesskaber betragter vi som det helt centrale for børnenes udvikling. Børn lærer gennem leg og samspil: de eksperimenterer, de erfarer, de lærer egne og andres grænser at kende, og de udvikler empati.

Det er derfor vigtigt for os, at skabe gode rammer for lege og fællesskaber og at understøtte samme.

Der laves legegrupper indenfor egne stuer, men vi har også fokus på lege på tværs af grupper og alder, bl.a. er der åbent plan om eftermiddagen, aktivitetsdag på tværs hver måned og temauger hvert år, hvor børnene lærer sammen på tværs af gruppen.

Læringsmiljøer.

I beskrivelsen af de forskellige læringsmiljøer vi har i Legehuset, har vi valgt i første omgang at tage udgangspunkt i rutinesituationerne og de faste ugentlige aktiviteter, da det er gennem disse, at børnene oplever gentagelser, at øve sig, at fejle, at erfare, at mestre og at turde tage næste skridt.

Når vi beskriver og tilrettelægger de forskellige læringsmiljøer, skal vi huske at tænke på såvel det fysiske, det psykiske og det æstetiske børnemiljø.

Det fysiske børnemiljø omhandler indeklima, plads til udfoldelse, lysforhold, støj, indretning og størrelse, plads til stille leg og plads til vild leg m.m..

Det psykiske børnemiljø handler om samspillet mellem børn og voksne, omgangsformer, sprog – hvordan taler vi sammen, gensidig respekt og tolerance, plads til forskellighed m.m.

Det æstetiske børnemiljø handler om indretning og udsmykning, hvordan virker rummet stimulerende og inspirerende på børnene, er det et rart sted at være og lignende.

I vores beskrivelse af læringsmiljøerne har vi i første omgang lagt vægt på indhold, mål og metode, herunder det fysiske og psykiske børnemiljø.

Det æstetiske børnemiljø vil vi have øget fokus på i forbindelse med evaluering.

Vi vil beskrive, undersøge og udvikle på vores læringsmiljøer ud fra følgende perspektiver:

- Hvad vil vi gøre/ hvad er målene?
- Hvordan skaber vi et udviklende læringsmiljø?
- Hvordan inddrager vi børnene?
- Hvad er pædagogens rolle?

Kort sagt: Hvad, hvordan og hvorfor?

Rundkreds/samling:

Hvad:

Samlingen foregår efter en rimelig fast struktur, hvor der tales om dagens aktiviteter, ugedag, måned, vejr, påklædning m.m.

Indholdet kan også være små strukturerede lege, sanglege, rim og remser, fortælling og samtale, fri for mobberi og mindst 3 gange om ugen slutes af med dialogisk læsning, hvor børnene deles op i mindre grupper.

I løbet af samlingen spises der formiddagsfrugt.

Hvordan:

Samling er en vokseninitieret aktivitet, hvor den voksne sætter rammen, men med plads til børnenes initiativer.

Dvs. at den/de voksne griber de øjeblikke og emner, som børnene er optaget af. Og fornemmer stemningen i gruppen, samt hos det enkelte barn, for at kunne imødekomme deres behov og sikre progression i børnenes læreprocesser. Derfor har vi bl.a. valgt at børnene på stuerne er aldersopdelte, da det er vigtigt at ramme børnenes udviklingstrin og øge udfordringerne i takt med at børnene oplever at mestre.

Hvorfor :

- At skabe et rum for en daglig struktur, der skaber genkendelse og tryghed hos børnene.
- En struktur med en ramme, hvor fællesskab og demokrati øves, - hvor børns nysgerrighed vækkes og ny viden kommer til.
- De udvikler sprog gennem dialog, styrker selvværd og selvtillid ved at blive hørt og føle at de har betydning gennem deres deltagelse i fællesskabet.

Garderoben:

Hvad:

Når børnene skal ud på legepladsen eller på tur, starter vi ofte i garderoben, hvor børnene skal klædes på til den forestående aktivitet.

Vi skal skabe rammen, så det foregår under trygge og overskuelige forhold for barnet.

Det betyder, at vi skal tænke over, hvor mange børn, der sendes i garderoben på én gang, hvordan vi indretter garderoben – f.eks. hvem der skal bo ved siden af hinanden, hvor er der en ekstra plads m.m.. Der kan med fordel hænges piktogrammer i garderoben, der viser hvad tøj børnene skal have på og i hvilken rækkefølge, det skal tages på (f.eks. bukser før støvler).

Hvordan:

Børnene deles op i mindre grupper, f.eks. efter madpakker er der 4-5, der kommer i garderoben af gangen. Der er en pædagog, der går med og guider, hjælper, hvor der er brug for det. Pædagogens vigtigste opgave er at guide og instruere børnene. Og opfordre børnene til at hjælpe hinanden i det omfang de nu kan det. Det er vigtigt, at der er ro på, så børnene får tid til at øve det, der er svært.

Hvorfor:

- Når der er ro på og en god stemning føler børn sig trygge og har større mod på at udfordre sig selv på det, der er svært.
- Målet er at styrke børnenes selvhjulpethed og dermed deres selvstændighed. Børn vokser, når de kan klare tingene selv.
- Påklædningsituationen bliver ligeledes en hyggelig stund med plads til dialog, og hvor børnenes relationer styrkes ved, at de kan hjælpe hinanden.

Legepladsen:

Hvad:

Være nysgerrig på børnenes leg og evt. tilføje nyt for at børnene kan udvikle på legen. Det kan være nye ting, rør, brædder m.m.

Værne om den frie leg og respektere de gode lege.

Bruge naturen og det, der sker på vores legeområde. Relaterer til årstider, undersøge muldvarpeskud, insekter og lignende.

Guide og støtte det enkelte barn i relationen – og i at være en del af et børnefællesskab.

Hvordan:

Være nysgerrig på, hvad der er gang i, hvad børnene er optaget af, og gå i dialog med børnene om det.

Spørg ind til legen, evt. komme med ideer til nyt.

Følge barnets initiativ.

Den/de voksne starter aktiviteter op i uderummet, og skaber dermed nysgerrighed hos børnene til at deltage.

Huske at anvende de positive tilgange.

Hvorfor:

- Skabe gode relationer barn/barn og barn/voksen.
- Udvikle på børnenes færdigheder, - tilføje ny viden.
- Styrke robusthed hos børnene.

Ture ud af huset

Hvad:

Ture ud af huset fylder en del i vores institutions dagligdag. Særligt i sommerhalvåret benytter vi flittigt de forskellige biotoper, der ligger i vores nærhed, såsom skov, hede, sø og strand. Vi besøger også de forskellige lokale tilbud vi har, er ofte en tur på biblioteket, eller en tur til kanalen og Limfjordsmuseet.

Hvordan:

Turen planlægges sammen med børnene, og der tales med børnene om, hvor vi skal hen og hvad man kan opleve. Det skærper børnenes nysgerrighed og interesse og de tager flere oplevelser og læring med sig, når de er godt forberedte. På turen er vi nærværende, og nysgerrige på, hvad der optager børnene og følger deres nysgerrighed og interesse samt anerkender børnenes initiativer.

Vi efterbearbejder turen med børnene, hvor vi er nysgerrige på, hvad de har set og lært, hvad var sjovt/ikke så sjovt og denne erfaring bringes med ved planlægning fremover for at skabe udvikling og ny læring.

Hvorfor:

- Styrke børns omverdens bevidsthed
- Give børnene nye oplevelser
- Give børnene nye ord / begreber
- Give børnene viden om specifikke emner
- Styrke relationerne barn/barn, barn/voksen
- Styrke børnefællesskabet

Måltider

Hvad:

I børnehaven startes dagen med at tilbyde morgenmad til de børn, der kommer tidligt og ikke har spist hjemmefra.

Til frokost spiser børnene deres medbragte madpakker og senere på dagen deres medbragte eftermiddagsmåltid.

Det er vigtigt for os, at inddrage børnene i de praktiske gøremål, der er i denne hverdagsrutine, for derigennem at skabe mest mulig læring og opøve kompetencer.

Hvordan:

Gode rammer med nærværende voksne, tid og ro til dialog og genkendelighed og tryghed i daglige rutiner.

Børnene deltager i en dukseordning, hvor de hjælper til med at klargøre til måltidet, f.eks. tælle tallerkner og kopper og gøre bakken klar.

Mælken serveres i små kander, hvorfra børnene selv kan hælde op i koppen.

Når der skal smøres brød/boller f.eks. til morgenmad og smør-selv, opfordres børnene til at smøre selv og får hjælp/støtte efter behov.

Hvorfor:

- Ved at indføre dukseordning lærer børnene at samarbejde om opgaven med at tælle op og få dækket bord.
- Det styrker børnenes indbyrdes kommunikation og sociale relationer.
- Vi styrker børnenes personlige kompetencer ved, at børnene i høj grad er deltagende/klarere tingene selv. Herigennem bliver de selvhjulpne og lærer mestring.
- Børnenes kognitive udvikling støttes.

Multihallen

Hvad:

Én gang om ugen er hver stue en tur i hallen. (I sommermåneder med godt vejr bruges uderummet i stedet)

Her er der god mulighed for at børnene udfolder sig fysisk, både gennem leg og tilrettelagte motoriske aktiviteter.

Hvordan:

Aktiviteterne tilrettelægges efter børnenes alder og kunnen, så barnet oplever at mestre, men også at blive udfordret indenfor nærmeste udviklingszone. Aktiviteterne varieres i forhold til gruppens børnegruppe, så alle udfordres i forhold til deres niveau og således at det bliver en leg at nå nye mål.

Vi er opmærksomme på vigtigheden af at sætte ord på, hvad børnene kan og lærer af nyt, så barnet selv får en fornemmelse af at have succes. Dvs. at anerkende barnets handlinger og styrke selvværdet.

De lærer regel-lege, at følge regler og lærer at vente på tur

Vi følger børnenes initiativer og videreudvikler på børnenes egne lege og ideer.

Hvorfor:

- Give barnet glæde ved fysisk udfoldelse, at have det sjovt.
- Styrke barnets motoriske udvikling, herunder være opmærksomme på at arbejde med de tre sanser, balancesans, følesans og muskel-led-sans.
- Styrke barnets kropsbevidsthed
- Styrke fællesskabsfølelse, lære at modtage kollektive beskeder, begyndende forståelse for demokrati.
- Udvikle barnets robusthed og udholdenhed.

Samarbejde med forældre om børns læring.

I børnehaven Legehuset lægger vi stor vægt på et godt forældresamarbejde, da vi mener, at et godt samarbejde præget af tryghed, tillid og gensidig respekt er en forudsætning for barnets trivsel og udvikling.

Det er derfor vigtigt, at forældrene oplever at blive taget godt imod, og at de føler sig velkomne, så der skabes et stabilt og trygt forhold mellem forældrene og børnehavens personale.

Dagligdagen:

- Samarbejdet starter allerede ved 1. for-besøg forud for barnets start, hvor vi afsætter god tid til at fortælle om hverdagen og pædagogikken i børnehaven. Og hvor forældrene har mulighed for at fortælle om deres barn, evt. særlige behov og spørge ind til det de får fortalt.
- Vi lægger vægt på dialogen i hverdag, - at der er tid til at tage imod barnet og modtage informationer fra forældre og tid til at vinke med barnet, hvis der er brug for det. Også når barnets hentes skal der være tid til at fortælle om, hvordan barnets dag har været.

Forældremøder:

- Vi holder forældremøder 1 gang årligt omkring september, hvor vi har fået etableret de nye grupper, efter sommerferien.
- Forældremøderne afholdes stuevis, hvor der fortælles om dagligdagen, de forskellige pædagogiske aktiviteter og læringsmål for disse - hvorfor gør vi, som vi gør.
- Vi giver eksempler på, hvordan forældrene kan støtte op omkring deres barns udvikling f.eks. stimulere deres sproglige og motoriske udvikling.

Forældresamtaler:

- Vi tilbyder alle forældre samtale en gang årligt.
- 1. samtale er 3-4 måneder efter barnets opstart

- 2. samtale når barnet er ca. 4,5 år. I denne samtale tages der udgangspunkt i barnets kompetencehjul.
- 3. samtale tilbydes op til skoleindskrivning. Her tales skoleparathed, og hvad der evt. skal arbejdes særligt med frem til skolestart. Til dette anvendes et samtaleark, som tager udgangspunkt i kompetencehjulet/læreplanstemaerne.

Ved alle samtale tages der udgangspunkt i barnets trivsel og læring, og hvordan vi i fællesskab hjælper barnet, hvor det er mest udfordret. Herunder også, hvordan vi understøtter fællesskabet og relationerne i gruppen. F. eks. kan forældre understøtte dette ved at hjælpe barnet med legeaftaler.

Sociale arrangementer:

- Vi afholder sociale arrangementer for hele familien, hvilket fremmer samarbejdet mellem personale/forældre og forældre/forældre. Dette skaber tryghed og fællesskabsfølelse.
- Vi afholder arrangementer såvel for hele institutionen som for den enkelte gruppe.
- Vi afholder arrangementer som alle kan deltage i på tværs af tro, tradition o.a.

Vi øver os i at nå ud til alle forældre med disse arrangementer, så alle børn og forældre får mulighed for, at blive en del af fællesskabet.

Arbejdet med udsatte børn/familier.

Når vi taler om udsathed, drejer det om børn fra ressourcetsvage familier, børn af misbrugere, børn med psykisk syge forældre, børn med andet sprog og kulturel baggrund og børn med sproglige og/eller andre personlige udfordringer. Ligeledes kan børn i kortere perioder betragtes som udsatte i tilfælde af skilsmisse og sygdom i familien.

Når vi får et nyt barn/familie i vores børnehave der på den ene eller anden måde er udfordret, er vi opmærksomme herpå og vil gerne fra en begyndelse have klarlagt barnets/familiens behov, således, vi kan understøtte barnet/familien bedst muligt.

Relation til familien.

Vi bestræber os på tidligt, at få skabt en god relation til barnet og familien, som udgangspunkt for, at fremme et samarbejde der understøtter barnets udvikling og trivsel. Vi møder alle forældre positivt og professionelt i dette samarbejdet f.eks. via daglig kontakt, erfaringsudveksling og vejledning, Vi har ligeledes fokus på at møde forældrene med "de gode historier" om barnet, for at fremme en positiv udvikling. Vi er opmærksomme på, at der i nogle tilfælde skal gøres en ekstra indsats i forhold til at inkludere familier, der på den ene eller anden måde er i risiko for ikke at føle sig som en del af fællesskabet. Det kan være sig på baggrund af et kulturelt eller socialt skel. Udover at sikre et positivt samarbejde, hvor familien føler sig set og mødt, italesætter vi også vigtigheden af deltagelse i f.eks. forældrearrangementer, forældresamtaler mm.. samtidig med, at vi

fastholder traditioner, er vi opmærksomme på at lave aktiviteter/arrangementer hvor alle har familier har mulighed for at deltage det være sig i forhold til kultur, religion mm..

Relation til barnet.

Vi har fokus på verbal/nonverbal kommunikation, når vi arbejder med udsatte børn. En positiv og anerkendende relation til det udsatte barn er fundamental vigtig for barnets trivsel, og for at det føler sig tryk og har mod på at udvikle sig gennem egne og andres initiativer. Vi har en opmærksomhed på, at definere barnet positivt generelt og i børnegruppen. Vi har et fokus på at "se", hvor barnet kan "løfte" sig i forhold til sine interesser og kompetencer, og lade det være grobund for videre læring, udvikling og trivsel.

Barnet læring.

Med en pædagogisk praksis, der tager sit udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, samt de 6 læreplanstemaer, har vi en særlig opmærksomhed på det udsatte barns læring, at vi "rammer" barnets udviklingstrin, forbereder og møder barnet med relevante krav og forventninger og arbejder ud fra nærmeste udviklingszone - NUZO. Således får barnet små succeser og får mod på at fortsætte en positiv udvikling. F.eks. arbejder vi med små sproggrupper, motorik og legegrupper. Vi forsøger at skabe en læringskultur, hvor pædagogisk engagement, en inkluderende tilgang, og det at se barnets initiativ, skaber rum for barnets nysgerrighed og læring. Vi anvender kompetencehjulet som kvalitetsredskab i understøttelsen af barnets trivsel og kompetenceudvikling.

Sociale fællesskaber

Alle børn i vores børnehave skal føle sig som en del af et fællesskab, for det er derigennem, at barnet udvikler sig følelsesmæssigt, socialt og kognitivt. Gruppedynamikken er vigtig, humor og en positiv stemning er altafgørende for barnets/gruppens harmoni og trivsel. Vi har et særligt fokus på at det udsatte barn understøttes i at skabe venskaber i fællesskabet. Her etablerer vi f.eks. legegruppe, hvor vi guider barnet i at indgå i fællesskabet, og vi understøtter barnet i deltagelse i fællesaktiviteter. Endvidere arbejder vi med "fri for mobberi", hvor barnet lærer forståelse for egen og andres situation. Vigtigt er det, at det udsatte barn også føler, at kunne bibringe noget til fællesskabet, bliver taget alvorligt, set og hørt - vi sætter ord på barnets positive initiativer, for at fremme positiv adfærd samt forståelsen af sig selv, hvilket også fremmer barnets status i børnegruppen.

Fokusbørn

Vi har et fast punkt på dagsorden på vore personalemøder, kaldet "fokus børn", her evaluerer vi på handleplan og indsats i forhold til det udsatte barn. med udgangspunkt i os selv og vores pædagogiske praksis for at sikre trivsel og udvikling for det udsatte barn/børnegruppens.

Konkret anvender vi signs of safety (SOS) og ICDP som værktøj.

Med udgangspunkt i kommunens strategi, har vi internt udarbejdet retningslinjer for, hvornår og hvordan vi skal gribe arbejdet an med udsatte børn, det være sig i forhold til barnets adfærd/trivsel og evt. motorik/sprogarbejde. Vi har et tæt tværfagligt samarbejde med CCP (BIB, talekonsulent og psykolog) og familieafdelingen.

Sammenhæng til børnehaveklasse.

Fra børnene starter i børnehaven Legehuset, bliver de langsomt fortrolige med skolens område og medarbejdere.

Børnehaven og skolen har fælles skolegård og legeplads, hvorfor det er helt naturligt, at de stifter bekendtskab med såvel skolens elever samt personale.

Ligeledes benytter børnehaven i et vist omfang skolens faciliteter, hvorved børnene også bliver bekendte med de fysiske rammer på stedet.

For at sikre en god overgang fra børnehaven til skole, har vi endvidere et formaliseret samarbejde, som er beskrevet herunder:

Før skolestart:

I børnehaven starter vi gruppen "Skolespirene" med virkning fra 1. januar det år, børnene skal starte i skole til august. Her arbejdes der med kompetencerne i konceptet "Klar til læring", med gruppens fællesskab, og børnene arbejder med små førskoleopgaver. Til dette anvender vi materialekassen "Legeøen", som lægger op til det videre arbejde med "Hop om bord", som anvendes i børnehaveklassen.

Førskolegruppen, "Skolespirene" har op til sommerferien 4 besøgsdage i 0. klasse.

Her deltager 2 primærpædagoger fra børnehaven sammen med 0.klasselederen.

Det er også disse 3, der forud for besøgene planlægger, hvad der skal ske og lægger rammen omkring dagene.

Vi husker at invitere udefrakommende elever med, så de kan stifte bekendtskab med stedet, børnene og de voksne.

Efter endt skoledag fortsætter "Skolespirene" i SFO frem til kl. ca. 15.30, hvor de evt. resterende børn går tilbage i børnehaven, sammen med den pædagog derfra, som er med børnene.

Forud for besøgsdagene, har 0.klasselederen været på besøg 1-2 formiddage i børnehaven og deltaget i det arbejde, der foregår med Skolespiregruppen der.

For at dette kan lade sig gøre, går en medarbejder fra børnehaven på skolen og tager sig af 0. klasse imens.

I juni måned afholdes endvidere et informationsmøde for kommende 0.klasses forældre.

Her deltager 0.klasseleder, SFO-personale samt ledelsen. Der orienteres om arbejdet i 0.klasse, om SFO-tilbuddet og om forventninger til samarbejdet mellem skole og hjem.

Udover samarbejdet med 0. klasse laver vi også i løbet af foråret læsegrupper sammen med 2. klasse. Det foregår ved, at 2. classes elever læser højt for de kommende skolebørn. Det foregår 1-1 eller 1-2 afhængig af antal børn. Vi oplever, at der her skabes relationer, som både skolespirene og eleverne profiterer af.

De seks læreplanstemaer:

I beskrivelserne af de forskellige læringsmiljøer og hvordan vi arbejder med læring gennem hele dagen, beskriver vi også, hvordan de forskellige læringstemaer kommer i spil i mange forskellige hverdagsaktiviteter.

I dette afsnit vil vi mere detaljeret komme ind på, hvordan vi arbejder med målene indenfor de enkelte læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog.

Vi er bevidste om at barnets sproglige udvikling påvirker barnets almene trivsel. Vi vil skabe et trygt miljø med plads til forskellighed, hvor pædagogen som rollemodel skal sikre at barnet glædes ved at lege og udforske det talte og skrevne sprog. Således at barnet styrker sin lyst til at kommunikere og interagere i sociale fællesskaber.

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Middel og metode:

- Dialogisk læsning i små grupper.. Inddrage/vejlede forældrene. Tværfagligt samarbejde -talepædagog.
- Syngende, rim og remser -musisk aktivitet.
- Egne bøger i huset samt lånte bøger til rådighed.
- Sproggrupper og legegrupper
- Synligt skriftsprog -tal og bogstaver/ord
- Sætte ord på/bruge sproget

- Opfordrer barnet til at bruge sproget – give taletid i rundkreds.
- Være lyttende/nærværende
- Vi skal være sproglige rollemodeller
- Vejlede og lege med sprogets nuancer – lade børnene være orddetektiver.
- Visuel hukommelse/ begrebsverden udvikles gennem lærings spil og digitale medier.
- Tematisk sprogarbejde f. eks. Is-butik og købmand.
- I pads – begyndende bogstav- og sprog forståelse. Dialog børnene imellem.

Tegn:

- Når vi oplever at barnet bruger sproget i leg, fortælling, sang og viser spontan initiativ.
- Når barnet bruger sproget i konflikt handling.
- Når børnene tager initiativ til børnelæsning/ børnestavning

Krop, sanser og bevægelse

Barnets motoriske udvikling styrkes gennem leg og eksperimenter med kroppen. Vi skal sikre, at der er fysisk rum og mulighed for, at barnet bliver udfordret motorisk gennem planlagte og spontane aktiviteter, således at barnet oplever en øget kropsbevidsthed og tro på egen formåen.

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops-og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Middel/Metode:

- Svømning
- Multihal – fysisk udfoldelse og målrettede motoriske aktiviteter ud fra børnenes alder/behov.
- Puderum
- Gåture/ udnyt naturens rum/ tilgang til forskelligt terræn
- Tværfagligt samarbejde -BIB
- Motorisk udfordrende legeplads
- Rum til fordybelse/ro
- Mulighed for/ tilgang til fin motoriske aktiviteter, perler, klip, tegne, bygge osv.
- Rytmske lege/boldspil
- Temaer om krop og sanser.
- Få bevægelse ind som en naturlig del af hverdage
- Give plads til børns spontane initiativer – lave gå-og løbebaner af måtter, bygge busser med stole osv.

Tegn:

- Når vi kan se at barnet tør udfordre sig selv på eget initiativ på legepladsen og i naturen.
- At barnet er selvhjulpent, eks. tage tøj på.
- Når barnet har glæde i forbindelse med motorisk aktivitet. Her skal vi se på om barnet smiler, kropssprog, fordybelse, engagement, initiativ og motivation.

Social udvikling.

Udvikling af sociale kompetencer bygger på lysten og glæden til venskaber, deltagelse i fællesskaber, udvise og give empati. Barnet glædes ved at andre kan lære af mig og hvad jeg kan lære af andre.

I lysten til fællesskabet skal barnet øve kommunikation, lære at sige til og fra - samt forstå egen og andres kropssprog og behov. Barnet bliver mødt og set af de voksne og andre børn. At man oplever at være en del af fællesskabet.

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Middel og metode:

- Medbestemmelse
- Positiv tilgang/ anerkendelse
- Reflektere sammen med barnet f.eks. i konfliktsituationer
- Rollelege/ regellege
- Hjælpe og støtte barnet i spil/lege og skabe fællesskaber
- Se forskellighed som en ressource / respekt for forskellighed.
- Ved at hjælpe barnet med ind i en leg og hjælpe med at løse konflikter
- Dialog - verbal/ nonverbal
- Opfordre forældre til legeaftaler – styrke relationerne.
- Fri for mobberi

Tegn:

- At børnene opsøger hinanden
- At barnet tager initiativ til at lege med andre børn
- At barnet kan vente på tur
- At barnet viser empati for andre – har overskud til at rumme andre børn
- At barnet kan afkode socialt samspil
- At barnet har legeaftaler udenfor børnehaven
- At der er få konflikter mellem børnene.

Alsidig personlig udvikling.

Vi vil støtte barnet til at udvikle sin personlige kompetence ved at give opmærksomhed og omsorg, og anerkende barnet som den det er, og med den personlighed barnet har.

Legehuset skal være en tryk base, hvor barnet tør udfolde sig på forskellig vis. I de små dagligdags situationer, hvor vi giver nærvær og omsorg, vil barnet opleve sin egen kunnen.

Stimulerer barnet, så det får lysten og glæden ved at være selvhjulpen og opleve succesen ved at have styr på sine ting – og kunne selv.

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Middel og metode:

- Igennem lege og aktiviteter
- Relations pædagogik - ICDP
- Aldersopdelte stuer – at vi ved opstart følger barnet tæt til det er tryk i Legehuset.
- Også give plads til leg på tværs af alder og grupper/åbent plan. Fælles aktivitetsdage.
- Førskolegruppe: alsidige aktiviteter, som tilgodeser den enkeltes behov for at opleve, erfare og mestre nye udfordringer. – Materiale:” Legeøen”.
- Indrette små rum og give plads til spontane input
- Anerkende barnet
- Give nærvær, se den enkelte hver dag – hilse ved ankomst ved navns nævnelse.
- Succesoplevelser
- Dialog
- Positiv konstruktiv feedback til barnet
- Medansvar
- Konceptet ”Fri for mobberi”.

Tegn:

- At barnet siger til og fra
- At barnet udtrykker følelser og behov
- Barnets behov stiger – nye udfordringer
- At barnet prøver at tage tøj på selv og forsøger at have styr på sine egne ting/garderobe.
- Barnet kan mærke sig selv og sine behov. Fx mærk om du er sulten, fryser mm.
- At der er alderssvarende udvikling.

Kultur, æstetik og fællesskab.

Det er vigtigt, at børnene får kendskab til den eksisterende kultur og de værdier som danner grundlag herfor. Børnene skal have mulighed for at være med-skabere, og de skal oplever lysten og glæden ved, at udtrykke sig kreative gennem forskellige udtryksformer. Gennem kendskab til egen kultur, skal børnene også få forståelse for, at der er forskellige kulturer, og at vi skal have respekt for hinanden.

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Middel og metode:

- Vi skal give muligheder for, at børnene kan eksperimentere og lege med forskellige tilgængelige redskaber.
- Arbejde med barnets personlige kreative udtryk.
- Vi arrangerer ture til kulturelle institutioner som teater, bibliotek, seværdigheder og museum.
- Sang, drama og musik i dagligdagen.
- Temaer med dukketeater og skyggeteater.
- Vi udnytter vores forskellige kompetencer.
- "Rundkreds" – hvor der er fokus på sange, historie, fortælling, rim og remser mm.
- Vi arbejder med danske højtider og traditioner.
- Vi arbejder med kendskab til andre kulturer og traditioner.

Tegn.

- At børnene synger, danser og laver musik.
- At børnene tager papir, tegner og maler
- At børnene tager bøger og "læser"
- At børnene leger det, de har oplevet, f.eks. traditioner og ture ud af huset.
- At børnene selv arrangerer teater og rollespil.

Natur, udeliv og science.

Det er vigtigt for os, at vække lysten til at være nysgerrig og udforskende i naturen. Legehuset ligger midt i naturen, og vi har også gode muligheder for at besøge anden natur, end den der er lige udenfor døren. I naturen vil vi bl.a. stimulere sanserne, gå på oplevelse og danne erfaringer om natur og naturfænomener..

Vi skaber glæde ved selv, at udvise glæde ved aktiviteten, og tilpasse aktiviteten efter den gruppe børn der er med. Vi vil bruge natur materialer i kreative aktiviteter. Vi skal give

muligheder for, at børnene kan eksperimentere og lege med forskellige tilgængelige natur materialer

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Middel og metode:

- Ture ud i naturen - naturen som emne - kendskab til forskellige biotoper.
- Brug af nærmiljøet og legepladsen.
- Tilgængelige redskaber som net, forstørrelsesglas og bestemmelsestavler.
- Science-bord med baljer og forstørrelsesgals
- Spireforsøg, insekthoteller og insektfælder.
- Tale om hvordan vi passer på naturen.
- Engagere børnene i affaldsindsamling
- Affaldssortering i hverdagen
- Bringe naturen ind i kreative værksteder.
- Lave mad over bål

Tegn:

- At børnene bruger skraldespanden, i stedet for at smide affald i naturen.
- At børnene værner om naturen – viser tegn på miljø-bevidsthed.
- At børnene sparer på sæbe og papirs håndklæder.
- At børnene samler og leger med smådyr.
- At børnene tager initiativ til at komme ud.
- At børnene fordyber sig og bruger naturen som legeplads.
- At børnene bruger naturen/ naturmaterialer kreativt.
- At børnene udviser nysgerrighed og interesse.
- At børnene tager initiativ til at udforske naturen.

Inddragelse af lokalsamfundet.

I tilrettelæggelse af de pædagogiske aktiviteter i børnehaven inddrager vi i vid udstrækning lokalsamfundet. Der arrangeres jævnligt ture på biblioteket for at give kendskab til de muligheder et bibliotek byder på.

Hvert år er der tur til Limfjordsmuseet i Løgstør og Vesthimmerlands museum i Aars. Og når Vesthimmerlands Musikhus Alfa byder indenfor til en forestilling, deltager vi med glæde.

Vi har et tæt samarbejde med gymnastik- og idrætsforeninger, så flest mulige af vores børn får mulighed for at benytte sig af disse fritidsaktiviteter.

Én gang om året er der fælles bolddag for indskolingselever og de ældste børnehavebørn. Denne arrangeres i et samarbejde mellem Vindblæs Boldklub og LBO-Toppedal.

Hvert år er mindst en af vores børnegrupper på virksomhedsbesøg hos en lokal landmand, på besøg hos Ostemanden i Vindblæs, samt på det lokale posthus (Brugsen) og poster breve. Og vi arrangerer gerne besøg på forældres arbejdspladser, når det kan lade sig gøre.

Alt sammen for at give børnene et lokalt kendskab, samt kendskab til forskellige arbejdspladser.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. Hermed forstås, at det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Legehuset evaluerer vi i forskellige fora via metoder, som understøtter refleksion og udvikling af vores praksis.

I hverdagen evaluerer og justerer vi vores pædagogiske praksis gennem observation af og interaktion med børnene i vores forskellige læringsmiljøer og aktiviteter. Hvad, hvordan og hvorfor er vigtige overvejelser i vores refleksioner.

- *Hvad ser vi, der virker og hvordan er børnenes trivsel, udvikling og læring?*
- *Hvordan forholder det pædagogiske personale sig til børnene i aktiviteten?*
- *Hvilke børn bliver set og hørt og får respons og er der børn, som ikke gør det og hvorfor?*
- *Hvordan reagerer børnene på personalets ageren?*

Her bruger vi bl.a. ICDP som metode til at analysere og vurdere det relationelle samspil. Kollegialt og tværfagligt sparring (fx logpæd., BIB, CPP) understøtter og kvalificerer vores vurdering af barnets udvikling.

Stuemøder er der, hvor vi skaber sammenhæng og forandring af hverdagens praksis igennem refleksion, vurderinger og planlægning.

Vi ser på det enkelte barns/gruppens læring og udbytte af vores tiltag. Vi planlægger, evaluerer og justerer mål for kommende pædagogiske aktiviteter i grupperne.

Det er også på stuemøder, at vi udarbejder kompetencehjul og handleplaner for barnets/gruppens udvikling. Her bruger vi et skema som forberedelse til kompetencehjuls besvarelser og tager udgang i SMTTE modellen ved planlægning af aktiviteter.

På fællesmøder (personalemøder, pædagogiske dage mv.) evaluerer vi vores fælles institutionelle forhold ved hjælp af et årshjul. Vi drøfter vores pædagogiske grundlag og læreplan systematisk, hvor et "tema" er på dagsorden til personalemøder hver måned. Ved hjælp af vores observationer, data fra kompetencehjulet, ICDP temaer mv. drøfter vi sammenhæng mellem de vi siger, det vi gør og hvordan det virker. Dette med fokus på vores læringsmiljøer, praksis og målsætning ift. aktuelle udviklingsbehov.

Vores pædagogiske læreplan evalueres som et samlet dokument hvert andet år.

Tillæg – Evalueringskultur tilføjet februar 2021

Godkendt af Skolebestyrelse 15.02.2021